

**treballam per una
mallorca millor**

treballam per una mallorca

+ pròspera

1- Acceleració de l'esgotament del model. L'economia de les Illes Balears s'ha basat en els darrers anys en el turisme i la construcció. Aquestes dues activitats han representat gairebé la meitat de tota l'ocupació i la generació de renda en les darreres dècades: les Balears són la regió de tota la Unió Europea més especialitzada en aquests dos sectors.

L'excessiu pes d'ambdues activitats econòmiques han tingut com a principals efectes negatius: (1) L'alt consum de recursos naturals (sòl i paisatge); (2) El poc esforç inversor en recerca i innovació; i, finalment (3) Demanda de mà d'obra molt poc formada.

Les conseqüències d'aquest model són molt dures: (1) En els darrers 30 anys, el consum de territori per a usos urbans ha estat de 150 km² (l'equivalent a 20.000 camps de futbol); (2) Som una de les regions de tota la UE que menys recursos destina a la Recerca i Innovació (0,25% del nostre PIB); (3) La població amb edat de treballar presenta un dels índex més baixos de formació de tot l'Estat i la UE.

La crisi econòmica i financera internacional ha accelerat i agreujat el procés d'esgotament d'aquest model econòmic. A més, la tutela política de Madrid dificulta la capacitat del Govern de les Illes Balears per fer actuacions davant la crisi, principalment per dos motius. Per una banda, tenim unes institucions autonòmiques, insulars i municipals en pràctica fallida econòmica debut al mal finançament que rebem: som el territori de l'Estat que més paga en impostos i que menys serveis reb. Al mateix temps, el Govern central continua concentrant i mantenint la majoria de competències en matèria econòmica, al mateix temps que nega la interlocució directa i oficial del Govern Balear amb Brussel·les en aquells àmbits que són competència exclusiva balear (agricultura, turisme, etc.).

Resultat de les polítiques econòmiques devastadores de PP i UM al Govern Balear i del centralisme de Madrid, els ciutadans de les Illes Balears patim unes cada vegada més dures condicions de vida. Ens situam entre els ciutadans de l'Estat que més hores treballen al llarg de l'any, amb una alta precarietat i rotació laboral, amb salaris baixos i en un context d'alt cost de vida. D'aquesta situació, es deriva que som l'autonomia on la renda familiar disponible ha caigut de manera més dràstica en els darrers anys i un dels territoris amb més llars amb dificultats per arribar a finals de més.

En conseqüència, des del PSM apostam per un canvi de model. Un canvi que ha de ser gradual però ferm, per passar de l'economia basada excessivament en ciment i turisme barat, cap a un model més equilibrat entre els sectors, que aposti fermament pel coneixement, la innovació, els emprenedors i les activitats econòmiques sostenibles amb l'entorn natural.

2- Per la millora del producte turístic. Hem de recolzar aquesta activitat econòmica perquè continuï essent un gran motor – però no l'únic - de l'economia de les Illes. De cara a millorar la competitivitat d'aquest sector, el PSM proposa una sèrie de mesures:

- Aplicació de control de qualitat en totes les parts i atributs de l'oferta turística (des de l'allotjament, fins al transport, passant per les platges). El seguiment i mesura de la satisfacció del turista també s'ha de realitzar de manera sistemàtica.

- Regulació de l'oferta de Tot Inclòs, tant l'anterior com aquest són apartats que marcaran un abans i un després en l'esdevenir del nostre entorn. No cal dir les vegades que els nostres representants han sentit als ciutadans de les zones turístiques queixar-se d'aquest producte que mai hauria d'haver arribat a aquesta terra. Proposem que es reguli de forma contundent amb altres paràmetres de qualitat que puguin convertir el tot inclòs en un producte acceptable, no el que és ara. Un compromís ferm és vital per a la supervivència del teixit empresarial de les zones turístiques.
- Reconversió de zones turístiques, amb co-pagament del sector privat. Pla de Reconversió Integral per aquelles zones especialment deteriorades: prioritat per les 170.000 places que tenen més de 20 anys (d'un total de 410.000 a Balears). Establiment de la incompatibilitat de rebre doblers públics per a qualsevol projecte que no impliqui increment substancial de la qualitat del producte existent.
- Tancament de les places no reconvertides i ja obsoletes.
- Moratòria de creació i construcció de més places turístiques.
- Diversificació del producte turístic ofert actualment, però que tenguí amb respecte de l'entorn natural: enfront al turisme de golf i/o nàutic, el turisme ornitològic, cultural, gastronòmic, senderisme o cicloturisme són alternatives reals i factibles, el de reunions i congressos encara tenen molt recorregut per explotar, els clubs de producte són una bona eina.
- Nova orientació en la promoció turística. Les institucions han de vigilar que el producte ofert respongui a les expectatives del consumidor turístic.
- Línies d'ajudes especials o amb bonificacions per aquells comerços, finques o allotjaments que es trobin dins o properes a zones naturals protegides.
- La taxa de retorn turístic ambiental. L'aplicació de tributs de caràcter ambiental que permetin la redistribució de la riquesa generada en el sector turístic, i així compensar els costos socials i ambientals que genera és una aposta de futur encertada, en tant que implica que els turistes col·laboren en el finançament dels costos medi ambientals i la restauració i conservació dels productes, dels que podran gaudir lliurement durant la seva estada en el territori de les Illes Balears, És del tot sabut, que seria il·legal implantar qualsevol tipus de càrrega fiscal, impost, taxa o el que fos, que no tingués com a subjectes passius, tots aquells que gaudirien de les prestacions del servei. En tot cas, la co-responsabilitat que traspua aquest projecte, deixa ben a les clares que és una aposta decidida per un canvi de model turístic real, que és precisament el que fa anys que demana la societat d'aquestes Illes, silenciada sempre per uns mitjans escrits que, recentment hem pogut veure als Jutjats les raons que els impulsaven. Respecte a les destinacions dels fons generats, de la prestació dels serveis descrits, s'ha de tenir clar que és la voluntat política a l'hora de crear la taxa, qui marca el seu destí, i potser sigui l'hora que el PSM agafi d'una vegada per totes el pal de la senyera i transformi de veritat el teixit productiu més important d'aquesta terra.
- Taxa d'Estada Turística (TESTUR). Es tracta d'un tributs de caràcter ambiental que pretén redistribuir la riquesa generada en el sector turístic i compensar els costos socials i ambientals que genera. El subjecte passiu de la TESTUR és el passatger que entra a les Illes Balears (aeri o marítim). Els residents de les Illes estan exclosos de la

taxa. Els recursos generats, s'han de destinar íntegrament a: medi ambient, patrimoni, formació dels treballadors turístics i innovació en matèria turística.

- Pacte per la Millora Turística. És important un pacte entre totes les organitzacions, empreses i institucions implicats en la gestió del destí turístic. El sector públic s'ha de comprometre a un suport actiu cap al sector, mentre que el sector empresarial és necessari que reconegui que es tracta d'una activitat econòmica gran consumidora de recursos i amb importants impactes ambientals, socials i culturals: empresaris i empreses turístiques s'han de comprometre a no només tenir en compte el seu benefici privat, sinó que cal tenir en compte els efectes negatius en les àrees citades. És tasca de l'administració evitar els excessos.

- Condotels. Tal com hem vingut defensant aferrissadament, fins a dia d'avui amb el suport dels sindicats, els condotels com a forma de suplantació d'allotjaments turístics preexistents o sòl turístic consolidat, resulta inacceptable. Un altre tema és un condotel de nova planta i en un entorn no turístic, més aviat urbà, ja que aquest és el producte ofert, propietat horitzontal amb rendibilitat turística. Hem de seguir oposant-nos a aquesta barbaritat.

3- Impuls de la resta de sectors productius. Cal fixar mesures reals i immediates per invertir l'actual procés de concentració de l'activitat econòmica en uns pocs sectors: és un objectiu prioritari la diversificació de l'estructura productiva, amb una actuació pública decididament enfocada en aquest objectiu.

3.1. Reforma del sector de la construcció. Aquest sector no pot quedar-se esperant que la situació financera millori per a tornar als vells esquemes de grans construccions d'habitatges unifamiliars d'alt preu, alt consum de territori i alts beneficis pels especuladors. Cal canviar de paradigmes, i cercar la qualitat i la sostenibilitat, un cop sobrepassats els límits de construcció extensiva. Per aquest motiu, el PSM proposa:

- Redirigir el sector cap a la rehabilitació d'habitatges, especialment els de protecció oficial, i a la creació d'actius públics i socials, tal com: infraestructures públiques de mobilitat (trens, tramvies, eliminació de punts negres viaris, carrils-bici), sanitàries i educatives, i de rehabilitació del patrimoni historicoartístic (que suposa un incentiu per al turisme de qualitat).

- Nova normativa i control que impliqui unes construccions sostenibles medi ambientalment i un mínim de consum territorial. Incentius i/o obligatorietat per a instal·lació de plaques solars, circuits d'estalvi d'aigua, etc.

- Pla d'ajudes a les empreses del ram per a l'aplicació de tecnologies que afavoreixen la innovació i la investigació en el sector.

- Increment el parc d'habitatges públics en règim de lloguer, en detriment de la construcció de més vivendes de protecció oficial.

- Dinamització del mercat d'habitatge usat, buit i de lloguer. Registre obligatori d'immobles desocupats i establiment d'ajudes i avals públics per tal que els propietaris d'habitats buits puguin fer front a impagaments i/o deterioració, per tal d'afavorir la seva sortida al mercat. Gravar fiscalment els habitatges buits.

3.2. Reforçar el sector industrial tradicional. En determinades àrees, Mallorca i les Illes Balears tenen una indústria que –tot i debilitada darrerament- té una potencialitat molt important: calçat, moble, la pell, la bijuteria (perles), o els teixits. En un món globalitzat i interconnectat on el principal competidor no només és l'espanyol, l'uropeu, sinó també el xinès o hindú, la fórmula de fer més, més barat, ja no funciona. I aquesta és la via que el PSM fomenta actualment, però que ara cal incrementar:

- Línia de microcrèdits impulsada des del Govern. Cal promoure convenis entre Govern i les entitats financeres, de manera que el Govern avaluï els préstecs demanats i que subvencioni el tipus d'interès.

- Afavorir la disponibilitat de finançament de les empreses. Millorar la disponibilitat del líquid circulant: el Govern ha d'incrementar la dotació de capital de l'ISBA, perquè aquest disposi de més capital per prestar.

- Nova orientació de l'ICO. L'Institut de Crèdit Oficial ha d'abandonar la seva mentalitat centralista i treure línees d'ajuda més adaptades a les necessitats econòmiques i empreses de cada territori: calen línees d'ajuda específiques per a les demandes de l'activitat econòmica de les Balears.

- Continuar amb la bona direcció començada amb el Pla d'Indústria impulsat pel PSM a la Govern, amb la finalitat que tinguem més dotació financera per tal de donar suport a iniciatives com les incubadores d'empreses, spin-off (empreses que normalment sorgeixen d'universitats o centres públics d'investigació: permeten transferir el coneixement i la investigació científica cap al món empresarial).

- Pla d'Ajuda Específica per a la promoció de la qualitat i productes d'alt valor afegit, innovació, qualitat, millora constant i internacionalització.

- Política de captació de la Inversió Estrangera. Ja sigui a través de millor tracte fiscal o bonificacions, cal fer un esforç per atraure capital de fora per invertir a les Illes Balears.

3.3. Impuls del sector quaternari i les TIC. Des del PSM entenem que cal ser un referent clar en les tecnologies de la informació i la comunicació. Amb poc consum de recursos físics (matèries primeres, energia, territori) són capaces de generar productes d'alt valor afegit.

- Aposta pel Clúster informàtic i les activitats de programari destinat al turisme. Cal incidir en la formació i generació de tècnics en aquesta àrea. El Clúster informàtic ha de permetre convertir-nos ens generadors de tecnologia enloc de consumidors; invertir en coneixement i no en papers i llicències; apostar pel estàndards universals i la independència tecnològica; i donar suport a la indústria local vers les multinacionals estrangeres.

- Ús del programari de codi obert. Incentivar el programari de codi obert, especialment a l'administració pública i en concret a l'educació, com a forma de rompre dependències i facilitar la implantació d'indústries desenvolupadores pròpies del nostre país.

- Potenciació de la indústria audiovisual (aprofitant paisatge i un clima benigne i les més de les bones comunicacions aèries). Cal una política més activa cap al Clúster Audiovisual: cal crear una societat mixta Govern-empreses de Film Commissions, amb la finalitat de aptar productores i empreses perquè vinguin a grava a les Illes Balears. Cal aplicar una fiscalitat reduïda a les empreses que venen a gravar al nostre territori, tal i com ja fan altres països.

3.4. Cap a un model mediterrani de comerç. El PSM aposta pel foment dels petits i mitjans establiments que s'ubiquen a l'interior dels nuclis urbans, i que són la garantia del dinamisme econòmic, social i de relació cultural que es respira a places i carrers. Per aquest motiu, proposam:

- Ordre d'ajudes per garantir la seva modernització i afavorir la seva capacitat de competència.

- Formació dels comerços i comerciants: per vendre, de disseny d'interiors, etc.

- Actuacions de millora de les zones comercials, a través de la col·laboració i el consens amb ajuntaments i associacions.

3.5. Incentius pel sector artesà. Cal contribuïrem a crear les condicions perquè l'artesania com a activitat econòmica obtingui tots els reconeixements professionals pels quals el sector ha lluitat, tot i garantint els nivells tècnics i de qualitat de l'obra imprescindibles. En aquest sentit,

- Garantir la formació dels artesans, bé als tallers de mestres artesans o a través de l'Escola d'Arts i Oficis, mitjançant més suport públic a les persones que hi participin.

- Comercialització dels productes artesans a través d'una xarxa de comercialització dels nostres productes artesans, i establirà vincles entre productors i comerciants per poder-los vendre, com són les rutes d'artesania o les fires oficials (locals, internacionals, tradicionals).

- Impulsar polítiques de certificació del producte artesà. D'aquesta manera, l'empresa certificadora premia aquells que ha fabricat el producte a través d'un procés d'elaboració artesanal.

3.6. Promoció de sectors auxiliars. Determinades activitats complementàries dels sectors majoritaris tenen encara un important potencial de creixement. Des del PSM apostam pel seu desenvolupament:

- Indústria de la recuperació i el reciclatge. A grans trets, a les Illes Balears hi ha un bon sistema de recollida dels residus mentre que, en canvi, no hi ha un sistema industrial de transformació del producte recuperable. En aquest sentit, apostam per la creació d'indústries que permetin la creació de productes nous a partir de plàstic recuperat, la transformació de les bateries de cotxes, pneumàtics, etc.

- Suport a les activitats relacionades amb l'electricitat. Per tal de donar suport a les activitats d'electricitat relacionades amb la restauració i el turisme (cuina, combinació de fred-calor, etc), cal: (1) Facilitar la capacitat d'accés d'aquest sector a les noves tecnologies existents; (2) Incrementar l'oferta formativa, ara pràcticament inexistent.

- Sector nàutic: manteniment, restauració, construcció. Una activitat amb importants oportunitats de futur, però que ara pateix la manca de formació de professionals per treballar en aquesta àrea.

3.7. Responsabilitat social de les empreses. Enfront el model d'empresa que té com a única finalitat millorar els beneficis a qualsevol preu, mentre presten poca atenció a les condicions laborals, al medi ambient i a les necessitats socials a tots els indrets en què operen, des del PSM volem afavorir des de l'Administració el desenvolupament de les bones pràctiques de Responsabilitat social empresarial en les empreses de les Illes Balears, tant des del punt de vista formatiu com des de la vessant de difusió de la importància de la seva aplicació. La responsabilitat social de les empreses, com a compromís propi (i auditat per entitats especialitzades) que les coses es fan d'acord als principis ètics propis de la nostra societat: respecte als drets laborals i socials, sostenibilitat ambiental, defensa de la identitat cultural, defensa de la diversitat cultural, compromís amb les tasques d'integració i recuperació de segments de la població en situació de risc, etc.

4- Estímul al sector primari.

4.1. El sector primari: una història de supervivència. A les Illes Balears, el model econòmic "tot turisme" i darrerament "tot construcció" ha conduït el sector primari a una situació residual. En una comunitat que fa dues generacions era sobretot una societat agrària, i on el llenguatge políticament correcte segueix parlant de la importància estratègica del sector, la realitat de les xifres és aclaparadora: actualment el sector primari representa menys del 2% del PIB de les Illes. Cal afegir que les dues darreres legislatures no hi ha hagut per part de la Conselleria d'Agricultura una política clara de defensa i projecció de la pagesia de l'illa, per una banda el PP anava en contra del model d'explotació agrària pròpia del país i el PSOE no ha estat capaç d'aclarir quin és el model que vol impulsar. Això, econòmicament, implica una extrema dependència exterior. En el marc de la globalització, ens toca el paper d'oferidors de serveis turístics, i de consumidors de productes procedents d'altres llocs del món sense estar conscienciats de en quines condicions socials i agronòmiques han estat produïts. El sector es troba, a més a més, amb deficiències estructurals diverses, tals com la rururbanització del sòl rústic, la segmentació del territori, la sobreexplotació dels recursos hídrics per part d'altres sectors, la disminució i envelliment de la població activa.

4.2. Revitalització real. El que cal és un compromís no retòric amb la revitalització del camp, tenint en compte la realitat i l'opinió del sector, que ha de servir per millorar l'equilibri del nostre model econòmic, per frenar el procés de lliurament de tot el territori a l'ús residencial i turístic, per millorar la qualitat i seguretat alimentària i per millorar la qualitat de vida dels professionals del sector. Per fer possible això és necessari per una banda promoure l'estructuració del sector productor, transformador i comercialitzador en empreses ben dimensionades dinàmiques i arrelades al territori, fent així possible la creació d'un teixit empresarial fort i del país. I per l'altre promoure una bona estratègia d'impuls de l'alimentació saludable amb aliments de proximitat, donant a conèixer les externalitats positives de l'agricultura i la ramaderia. Això permetrà no només fer front a la pèrdua de competitivitat del l'agricultura generant un nou futur per els joves pagesos i els petits productors basat en la qualitat, el control de la major part de les baules de la cadena comercial, en la producció i consum local d'aliments de proximitat, si no també incrementar la qualitat de vida i la

salut dels consumidors.

4.3. La producció local o ecològica és el camí. En aquests moments, només una petita part, que creix any rera any, de la superfície agrícola es dedica a la producció ecològica, és per això que és necessari fer un esforç, per part de l'administració pública, per ajudar al sector ecològic a ordenar-se i donar-se a conèixer per tal de comercialitzar millor els seus productes i que altres pagesos puguin reconvertir les seves explotacions en ecològiques. Però cal tenir en tot moment presents les limitacions de l'agricultura ecològica, com són una demanda determinada que s'ha de potenciar i una producció més costosa i delicada. No és possible, ni viable plantejar-se una agricultura 100% ecològica a les Illes Balears, per la qual cosa s'ha de tenir clara la convivència dels dos tipus d'explotacions.

4.4. Accions per a desenvolupar. El PSM entén que cal un compromís per la revitalització del camp, que ha de servir per millorar l'equilibri del nostre model econòmic i per millorar la qualitat i la seguretat alimentària:

- Creació dels dinamitzadors de l'alimentació. Estratègia d'impuls de l'alimentació sana i ecològica, amb aliments locals i de qualitat. A través de la figura dinamitzadors de l'alimentació, aquest ha de promoure i sensibilitzar en escoles, mercats i associacions de veïns el consum d'aliments locals i sans.
- Impuls d'un model empresarial propi per les explotacions de la nostra illa, fomentant la formació i especialment l'assessorament dels pagesos per tal que les petites explotacions tenguin viabilitat i arribin a ser un model a seguir.
- Quota de consum mínim de producció local i ecològica. En escoles, residències de gent gran i hospitals cal fixar una quota mínima de consum de producte local i preferentment ecològic. A més, aquestes institucions han de comprar, en la mesura que sigui possible, directament al productor.
- Promoure el contacte directe entre productor i consumidor. Impulsar agrupació d'ambdues figures, de manera que el productor pugui adaptar-se a la demanda del client.
- Incentius al sector de la restauració perquè ha la carta de restaurants hi hagi un mínim de productes locals, agrícoles, ramaders i pesquers.
- Impuls de l'agricultura ecològica. Aplicar més recursos econòmics, línees d'ajuda i personal necessari per facilitar la reconversió dels pagesos cap a aquesta agricultura.
- Sector pesquer. El nostre medi marítim té uns recursos marins i pesquers propis i de gran valor (caladors, pesqueries, etc.), però limitats. Per això:
  - Limitar l'activitat extractiva pesquera a un ritme estable, sostenible i ordenada.
  - Eliminar pràctiques no desitjables que provoquin sobrepesca o posin en perill els recursos marins.
  - Subvencions a la renovació de la flota i/o al combustible.
  - Incrementar el control contra la sobreexplotació i pesca furtiva: dotar de més

recursos la vigilància contra la pesca furtiva, especialment les flotes estrangeres d'altura. Es necessari una millor coordinació entre agents implicats en la vigilància.

- Aplicació i extensió de més reserves de pesca.

5- Polítiques laborals. Després d'anys de creixement del nombre de persones ocupades a les Illes Balears, semblava que la bonança s'estenia al conjunt de la societat. A més, s'assumien importants contingents de població immigrant per a fer front a les necessitats de mà d'obra poc qualificada. Per altra banda, la taxa de temporalitat i precarietat de la contractació era i és molt elevada, amb valors superiors al 30% de les persones ocupades. L'estacionalitat, no només no ha reduït la seva intensitat sinó que cada vegada són més les branques productives afectades. La precarietat, baixa qualificació, inseguretat en el treball i la manca de salut laboral són constants a les Illes Balears. El PSM prioritza solucionar aquestes greus mancances i acostar-se a altes taxes d'ocupació de la població activa i anar cap a un model de feina estable, de qualitat i amb drets socials i laborals consolidats.

5.1. Millorar la formació dels treballadors actuals i futurs. Cal augmentar la inversió en formació professional i permanent com una via d'augmentar la qualificació de la mà d'obra. Cada cop més, l'exigència de qualificació serà més alta, i els treballadors i les treballadores actuals i futurs han d'estar preparats. En aquest sentit:

- (1) La formació dels treballadors no s'ha de realitzar a través dels agents socials;
- (2) La formació l'ha de donar directament l'administració;
- (3) Cal un nou enfocament de la Formació Professional: programes i horaris s'han d'adaptar a la gent que treballa. No només ha d'anar adreçada als estudiants a temps complet;
- (4) L'oferta de Formació Professional ha d'anar en funció de les necessitats empresarials així com també dels sectors estratègics que vulgui impulsar el Govern.
- (5) Les retallades de nivells de titulacions per a exercir professions és un greu error, aprofundeix en la banalització de la formació i condemna la societat al fracàs.

5.2. Reforma del mercat de treball. El mercat de treball s'ha de reformar amb sistemes més flexibles per a treballadors i empreses, però no a costa dels drets laborals. Cal una reflexió sobre els eixos de consens en els que ha de realitzar-se aquesta reforma, amb una anàlisi real de la situació i les conseqüències que pot comportar cada actuació, trencant l'actual dinàmica d'enfrontament radicalitzat i mediàtic entre patronal, sindicats majoritaris i govern. En concret, els PSM proposa:

- (1) Simplificar i flexibilitzar la creació d'empreses
- (2) Progressivitat en el cost de l'acomiadament: més barat per a les PIMEs o microempreses. Simular a l'actual per a empreses grans;

(2) Ajudes per a la reconversions empresarials, amb especial atenció a les iniciatives per aconseguir estructures organitzatives dins l'empresa més eficients.

(3) Participació dels treballadors en la gestió i control de les empreses. El PSM proposa incrementar la transparència i la participació dels treballadors en la gestió i control de les empreses (especialment en el cas de mitjanes o grans empreses).

(4) Cal un marc propi de relacions laborals, adaptat a la realitat de les Illes Balears i no que es faci com fins ara, amb un model d'Espanya uniforme.

6- Un millor finançament autonòmic, insular i municipal. Sense finançament, no hi ha autogovern. El govern i l'administració existeixen amb l'únic objectiu de servir els ciutadans i ciutadanes, prestant els serveis o facilitant les condicions necessàries per poder viure en una societat justa, econòmicament sostenible i orgullosa de la seva identitat. Però per assolir un govern que cobreixi aquests objectius, és imprescindible dotar-lo d'un finançament que permeti realitzar aquestes polítiques. Un finançament insuficient suposa serveis precaris, que no estan a l'abast de tota la població, o la necessitat de recórrer a un endeutament que es va arrossegant any rere any, dificultant el marge d'intervenció pública.

6.1. Volem el mateix tracte fiscal que el País Basc i Navarra: el concert econòmic. Amb l'excepció del País Basc i Navarra, a l'Estat és el Ministeri d'Economia i Hisenda que determina què paga i a qui li paga, amb el perill, de premiar les comunitats políticament afins i castigar les que no ho són, negant-los subvencions o retallant al mínim la inversió feta al territori. És imprescindible, doncs, poder comptar amb un finançament adequat i just de les comunitats autònomes i de les entitats locals. El PSM defensa un sistema de finançament públic basat en la premissa que les rendes generades en un territori siguin gestionades des del propi territori, reservant-ne una part per a la solidaritat amb altres territoris menys afavorits. El model de concert és d'extrema simplicitat:

(1) L'Agència Tributària de les Illes Balears recapta tots els impostos que paguen els ciutadans i empreses de les Illes Balears;

(2) Després distribueix aquests ingressos d'acord als següents principis: primer, retira una part per a l'estat espanyol destinada a sufragar la solidaritat amb altres territoris d'Espanya, les aportacions al pressupost de la Unió Europea, i la compensació pels serveis que presta el govern espanyol (defensa, relacions exteriors, justícia i ordre públic, etc.) d'acord a un càlcul formulat per quinquennis (la coneguda "quota"); segon, determina quins recursos es destinen a les entitats locals per a sufragar els serveis que presten de forma efectiva i la seva estructura, en funció de variables objectives (població, població en edat escolar, població dependent, extensió, espais naturals, etc.); la resta es destina a finançar les activitats de la comunitat autònoma i els consells insulars.

D'aquesta manera es compleixen altres dos principis, la transparència fiscal (tothom sap a què es dediquen els seus impostos, clarament, i qui i com els utilitza), i la

corresponsabilitat de forma que qui posi més recursos en generar riquesa i en gestionar bé la recaptació, obtindrà més finançament per a fer actuacions en favor del seu país.

6.2. Reconeixement de la insularitat en la Política Regional Europea. Per evitar un tracte desigual entre les diferents illes europees i per ajudar a la superació del les dificultats que impliquen el fet de ser una illa, des del PSM entenem que és important que la Política Regional Europea estableixi mesures correctores de la insularitat pel conjunt de les illes de la UE. En concret, entenem necessari que:

(1) L'assignació dels fons FEDER no només s'han d'assignar en funció del criteri del PIB per càpita. Cal tenir en compte les desavantatges geogràfiques específiques, tal i com ja s'ha fet en el cas de les illes i regions ultraperifèriques. En aquest sentit, és necessari que la UE asseguri el criteri de continuïtat territorial: aquells territoris que no formen part del continent europeu, han de tenir dret a una major inversió pública europea per tal de compensar els inconvenients que això implica.

(2) Accés automàtic de les illes al Fons de Cohesió. Un dels principals objectius d'aquest Fons és millorar les xarxes transeuropees de transport i aquest és un dels elements claus de les illes. Per tant, aquest fons s'ha d'assignar amb independència del grau de riquesa per càpita i s'ha de fer en funció de la situació estructural geogràfica.

(3) Reconeixement de les illes europees com a zona "transfronterera" de la UE. Cal que als arxipèlags de la UE se'ls hi reconegui la seva condició de regió transfronterera: la mar és la frontera natural de les illes amb altres Estats. Aquest reconeixement implicaria un major finançament europeu en infraestructures públiques .

6.3. Recursos públics: transparent i participatius. En els recursos públics ha d'aplicar-se amb principis de transparència, legalitat i rigor, però sobretot pel principi del servei públic i de destinar-los a sufragar les necessitats més importants de la societat. Per aquest motiu, proposam:

- Cal aplicar el concepte de pressuposts transparents, que permeti a qualsevol ciutadà, sense exigir coneixements jurídics o comptables, conèixer on es destinen els doblers públics, tant en el moment d'aprovar el pressupost, com i això és fonamental, en el moment de retre comptes amb la liquidació anual del mateix.

- Introducció de pressuposts participatius. Els ciutadans, amb el seu vot o amb altres fórmules com són els pressuposts participatius, han de poder influir en com es gasten els recursos que s'han aportat.

- Pla Urgent Anti-corrupció Política. Que consta de diversos punts:

(1) Increment de recursos per a les Fiscalies Anti-corrupció. Cal dotar-les de mes recursos humans i econòmics.

(2) Reforçar el control dels ingressos i el patrimoni dels càrrecs públics. Major transparència sobre els ingressos i el patrimoni dels responsables polítics. Cal endurir el règim d'incompatibilitats (fent-lo extensiu a cònjuges i parelles dels

càrrecs, a més d'alguns tècnics) i donar caràcter públic a les declaracions de béns i patrimonis dels càrrecs públics.

(3) Creació de l'Autoritat de Disciplina Urbanística. Ha de posar fre a l'incompliment de la disciplina urbanística Consorci entre ajuntaments, consells insulars i el Govern, amb competències en matèria d'inspecció i supervisió de la disciplina urbanística i territorial, i amb potestat sancionadora.

(4) Aprovar una nova Llei de Finançament dels partits. Restringir les donacions que poden rebre els partits polítics: Prohibir les donacions d'empreses, les anònimes i limitar les que pot fer una sola persona.

(5) A nivell municipal: Publicació en web de tota la informació permesa relativa als expedients urbanístics en tramitació; Participació dels agents socials en les reformes dels PGOU; Garantia i màxim respecte de la independència dels funcionaris; Modificació Llei del Sòl per evitar revaloritzacions especulatives.

6.4. Mesures per combatre el dèficit públic. El Govern espanyol s'ha vist obligat pels organismes internacionals a adoptar mesures dràstiques per combatre el dèficit públic desbocat. Malauradament ha fet repercutir sobre els més dèbils els retalls pressupostaris, sense exigir la corresponent quota de solidaritat als qui més tenen.

Igualment, el Govern espanyol no ha pres mesures decidides per combatre el frau fiscal. De fet, l'Estat espanyol gairebé és el darrer en recaptació d'IVA en funció del PIB i s'estima que l'economia submergida suposa el 23,3% del PIB. De fet, tècnics de l'Agència Tributària consideren que es podrien ingressar addicionalment 38.500 milions d'euros evadits anualment que equilibrarien els comptes públics i evitarien l'alternativa de pujar l'IVA, la congelació de les pensions i la baixada salarial als funcionaris i el possible retràs de l'edat de jubilació.

Per això cal un pla de lluita contra el frau que impliqui més col.laboració i coordinació entre les Administracions públiques; quantificació periòdica de l'economia submergida per territoris i sectors; objectius de reducció dels doblers negres; creació d'un fitxers de deutors tributaris insolvents; i l'aprofitament de les capacitats infrautilitzades del personal d'Hisenda augmentant les competències i funcions dels empleats públics.

6.5. Reformes fiscals. Per completar l'apartat anterior cal abordar una reforma fiscal que ajudi a prevenir el frau i reforçar la lluita contra l'economia submergida, a la vegada que carregui sobre els més pudents les càrregues de la crisi econòmica:

- Eliminar els guanys patrimonials especulatius, principalment els immobiliàris i sobre valors mobiliaris del concepte de renda de l'estalvi, perquè tributin amb la tarifa de l'Impost de la Renda.
- Modificar la Llei d'institucions d'inversió col·lectiva per a limitar la participació en les Sicavs i evitar així els abusos de les grans fortunes que els seus patrimonis i plusvàlues, al no reemborsar-se, no tributen en l'Impost de Renda.
- Restablir l'Impost de Patrimoni per als 47.614 contribuents que declaren un patrimoni individual net de deutes superior a 1,5 milions d'euros, el que permetria ingressar uns 1.240 milions d'euros addicionals.
- Revisar la tributació de pimes i autònoms amb la finalitat que s'ajustin a les dificultats econòmiques en temps de crisi. És recomenable que els empresaris i professionals tributin en estimació directa com a norma general, i que es permeti el sistema de mòduls només als microempresaris que venen

exclusivament al consumidor final.

- Establir sistemes de control sobre les rendes d'empresaris i professionals en estimació directa que declaren una mitjana de beneficis inusualment baixa, i en tots els casos en que sigui inferior a la mitjana de rendiments dels assalariats.

- Afavorir la innovació i la inversió en sistemes productius més nets mitjançant la concessió de deduccions, per una part, i la creació de nous impostos i taxes mediambientals, per l'altre, que gravin les emissions de CO₂ de les empreses i particulars, l'ús de combustibles fòssils, els residus contaminants o l'ús de bosses de plàstic.

- Suprimir la tributació al tipus fixe del 24% durant sis anys dels sous i primes de directius i esportistes d'èl·lit que hagin fixat la seva residència fiscal a l'Estat espanyol, de manera que tributin com qualsevol ciutadà, i les primes i premis també.

- Crear un impost sobre les transaccions especulatives de la moneda.